

## INGLIZ TILINI O'QITISHDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR

*O'lmasova Nigora Rustamjon qizi*

*Pop 1-son texnikumi*

**Annotatsiya:** Mazkur maqolada ingliz tilini o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarning o'rni va ahamiyati yoritilgan. Bugungi globallashtirish davrida xorijiy tillarni, xususan, ingliz tilini o'qitish jarayoniga innovatsion yondashuvlarni joriy etish ta'lim sifatini oshirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Maqolada interfaol metodlar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, multimedia vositalari, loyiha asosida o'qitish, masofaviy ta'lim va sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishning afzalliklari tahlil qilingan. Shuningdek, zamonaviy pedagogik texnologiyalarning o'quvchilarning til ko'nikmalarini rivojlantirishdagi roli ham ko'rib chiqilgan.

**Kalit so'zlar:** Ingliz tili, pedagogik texnologiya, innovatsion ta'lim, interfaol metodlar, multimedia, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, sun'iy intellekt, masofaviy ta'lim, kommunikativ yondashuv, ta'lim samaradorligi.

### KIRISH

Hozirgi kunda ingliz tili xalqaro muloqot, ilm-fan, texnologiya, biznes va ta'lim sohalarining asosiy tillaridan biri hisoblanadi. Dunyo mamlakatlarida ingliz tilini o'rganishga bo'lgan ehtiyojning ortib borishi ushbu tilni o'qitish metodikasini takomillashtirishni talab etmoqda. An'anaviy ta'lim usullari o'rnini zamonaviy pedagogik texnologiyalar egallab bormoqda. Bu esa o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshirish, mustaqil fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish va tilni amaliy jihatdan o'zlashtirish imkoniyatlarini kengaytirmoqda.

O'zbekiston Respublikasida ham xorijiy tillarni o'qitish tizimini rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Shu sababli ingliz tili darslarida zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash masalasi dolzarb ahamiyat kasb etmoqda.

### ADABIYOTLAR TAHLILI

Ingliz tilini o'qitish metodikasi bo'yicha olib borilgan ilmiy tadqiqotlar zamonaviy pedagogik texnologiyalar ta'lim samaradorligini sezilarli darajada oshirishini ko'rsatmoqda. Xorijiy olimlar J. Harmer, D. Nunan, J. Richards va T. Rodgerslarning tadqiqotlarida kommunikativ yondashuv, interfaol metodlar hamda axborot texnologiyalaridan foydalanish o'quvchilarning til kompetensiyalarini rivojlantirishda muhim omil ekanligi ta'kidlangan.

Mahalliy tadqiqotchilar tomonidan ham xorijiy tillarni o'qitishda innovatsion texnologiyalarning samaradorligi o'rganilgan. Ularning fikricha, elektron ta'lim platformalari, multimedia vositalari va raqamli resurslardan foydalanish o'quvchilarning tinglab tushunish, gapirish, o'qish va yozish ko'nikmalarini shakllantirishda katta imkoniyat yaratadi.

So'nggi yillarda sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'limga kirib kelishi ingliz tilini o'qitishda yangi bosqichni boshlab berdi. Chatbotlar, virtual yordamchilar va moslashuvchan o'quv dasturlari o'quvchilarga individual yondashuv asosida bilim olish imkonini bermoqda.

### **TADQIQOT METODOLOGIYASI**

Tadqiqot davomida ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish, taqqoslash, kuzatish va umumlashtirish metodlaridan foydalanildi. Shuningdek, ingliz tili darslarida qo'llanilayotgan zamonaviy pedagogik texnologiyalarning amaliy natijalari o'rganildi.

Pedagogik texnologiyalarni qo'llashning o'quvchilar bilimiga ta'sirini aniqlash maqsadida interfaol usullar, multimedia vositalari va raqamli platformalardan foydalanish tajribalari tahlil qilindi. Olingan natijalar an'anaviy ta'lim usullari bilan qiyosiy ravishda baholandi.

### **TAHLIL VA NATIJALAR**

Interfaol metodlar zamonaviy ta'limning ajralmas qismiga aylangan. "Aqliy hujum", "Klaster", "Debat", "Rol o'ynash", "Case-study" kabi usullar o'quvchilarni dars jarayoniga faol jalb etadi. Ayniqsa, ingliz tili darslarida rol o'ynash usuli o'quvchilarning muloqot qilish qobiliyatini rivojlantirishda samarali hisoblanadi.

Interfaol metodlar yordamida o'quvchilar nafaqat bilim oladilar, balki mustaqil fikrlash, muammolarni hal qilish va jamoada ishlash ko'nikmalarini ham egallaydilar.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish - Kompyuter, planshet, interaktiv doska va internet resurslari ingliz tili darslarini yanada qiziqarli va samarali tashkil etish imkonini beradi. Elektron darsliklar, videodarslar va mobil ilovalar yordamida o'quvchilar mustaqil ravishda ham bilimlarini mustahkamlashlari mumkin.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari o'quvchilarga autentik materiallardan foydalanish imkonini yaratadi. Masalan, ingliz tilidagi videolar, podkastlar va elektron kutubxonalar orqali til muhiti shakllantiriladi.

Multimedia texnologiyalarining ahamiyati - Multimedia vositalari matn, audio, video va animatsiyalarni birlashtirgan holda ta'lim jarayonini tashkil etadi. Ingliz tili darslarida videoroliklar, taqdimotlar va interaktiv mashqlardan foydalanish o'quvchilarning mavzuni yaxshiroq tushunishiga yordam beradi.

Multimedia texnologiyalari ayniqsa tinglab tushunish va talaffuz ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Loyiha asosida o'qitish texnologiyasi - Loyiha asosida o'qitish o'quvchilarning mustaqil izlanish olib borishiga, axborotlarni tahlil qilishiga va natijalarni taqdim

etishiga imkon yaratadi. Ingliz tili darslarida turli mavzularda loyiha ishlari tayyorlash o'quvchilarning til kompetensiyalarini rivojlantiradi.

Masalan, "My Profession", "Environmental Problems", "Modern Technologies" kabi mavzularda tayyorlangan loyihalar o'quvchilarning lug'at boyligini kengaytiradi va nutq madaniyatini shakllantiradi.

Masofaviy ta'lim texnologiyalari - So'nggi yillarda masofaviy ta'lim texnologiyalarining rivojlanishi ingliz tilini o'qitish imkoniyatlarini kengaytirdi. Zoom, Google Meet, Moodle va boshqa platformalar yordamida o'quvchilar istalgan joydan ta'lim olish imkoniga ega bo'ldilar.

Masofaviy ta'lim ayniqsa vaqt va masofa bilan bog'liq cheklovlarni bartaraf etishda samarali vosita sifatida namoyon bo'lmoqda.

Sun'iy intellekt texnologiyalarining qo'llanilishi - Sun'iy intellekt texnologiyalari ta'lim jarayoniga yangi imkoniyatlar olib kirmoqda. ChatGPT kabi sun'iy intellekt tizimlari o'quvchilarga grammatik xatolarni tuzatish, matn yaratish, tarjima qilish va suhbatlashish imkoniyatlarini taqdim etadi.

Sun'iy intellekt asosidagi platformalar har bir o'quvchining bilim darajasiga mos topshiriqlarni tavsiya etishi orqali individual ta'limni tashkil etishga xizmat qiladi.

### XULOSA

Ingliz tilini o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish ta'lim sifati va samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. Interfaol metodlar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, multimedia vositalari, loyiha asosida o'qitish, masofaviy ta'lim va sun'iy intellekt texnologiyalari o'quvchilarning til ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida tashkil etilgan darslar o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshiradi, mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini shakllantiradi hamda ingliz tilidan amaliy foydalanish imkoniyatlarini kengaytiradi. Shu sababli ta'lim muassasalarida innovatsion yondashuvlarni keng joriy etish va pedagoglarning raqamli kompetensiyalarini rivojlantirish muhim vazifa hisoblanadi.

### FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Harmer J. *The Practice of English Language Teaching*. – London: Pearson Education, 2015.
2. Richards J.C., Rodgers T.S. *Approaches and Methods in Language Teaching*. – Cambridge: Cambridge University Press, 2014.
3. Nunan D. *Language Teaching Methodology*. – London: Prentice Hall, 2013.
4. Jalolov J.J. *Chet til o'qitish metodikasi*. – Toshkent: O'qituvchi, 2012.
5. Saidahmedov N. *Yangi pedagogik texnologiyalar*. – Toshkent: Moliya, 2018.
6. Ishmuhamedov R., Abduqodirov A. *Ta'limda innovatsion texnologiyalar*. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2020.